

Heksloot nieuws

Jaargang 36 - Voorjaar 2020

Nieuwe plannen weidevogelbescherming

Welke vogels zagen wij in 2019?

Klepelen of maaien?

ALV 14 april
in Het Verhalenhuis

Inhoud

Foto: Kerstin de Haan

Jonge wilde eendjes

- 2 Ledenvergadering
- 3 Van de voorzitter
- 4 Natuurbeheer
- 5 In memoriam

Foto: Margo Oosterveen

Kennemer vogeldag

- 6 Vogels tellen in de HSP
- 8 Jaar van de Wilde Eend
- 9 Kennemer Vogeldag
- 10 Colofon/Puzzel
- 11 Klepelen of maaien
- 12 Natuurweetjes

Foto: Kerstin de Haan

Klepelen of maaien

Uitnodiging ALV 14 april 2020

U bent van harte welkom op de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 14 april. De vergadering begint om 20.00 uur. De locatie is nieuw: Het Verhalenhuis, van Egmondstraat 7, 2024 XL Haarlem.

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Toekomstvisie Weidevogels door Andries Kamstra, weidevogelregisseur.
 - Pauze
3. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 12 april 2019
4. Financiën
 - exploitatierekening en balans 2019
 - begroting 2020
 - medefinanciering vossenrasters
 - verslag van de kascommissie
 - benoeming kascommissie 2020
5. Overzicht van de activiteiten van de werkgroepen in het afgelopen jaar
6. Rondvraag
7. Sluiting

De bijeenkomst is ongeveer om 22.30 uur afgelopen.

Algemene Ledenvergadering

Datum: dinsdag 14 april 2020 - **Tijd:** 20.00 uur.

Locatie: Het Verhalenhuis, van Egmondstraat 7, 2024 XL Haarlem

Foto: Karen Arnold via Pixabay

Van de voorzitter

► We ontvingen de afgelopen tijd klachten over de 'Sterrenheuvel'. De begraafplaats aan het eind van de Vergierdeweg, gelegen naast de Hekslootpolder, is in de avonden nogal fel verlicht. Terwijl er met de eventueel toekomstige gebouwen en parkeerplaatsen van de Sauna van Egmond duidelijke afspraken zijn gemaakt over het licht dat uitwaaiert over de Hekslootpolder, gaat de Sterrenheuvel daar duidelijk aan voorbij. We moesten als bestuur eerst constateren waar het probleem ligt; dat is nu bekend. De vervolgstap is een gesprek met het management aan te gaan. We hopen het probleem met een goed gesprek op te kunnen lossen.

► Andere bank

Op verzoek van de Algemene Ledenvergadering zijn we aan het overstappen naar de Triodosbank. Dat had nogal wat voeten in de aarde, want zakelijke klanten stonden niet op de prioriteitenlijst van de bank. Recentelijk hebben de bestuursleden hun gegevens aan de bank moeten verstrekken; we wachten nog op een definitief akkoord van de bank.

► Handen uit de mouwen

'Handen uit de mouwen', de noemer waaronder we alle praktische werkzaamheden van onze vereniging brengen, begint op stoom te komen. Onze secretaris, Peter Davids, brengt regelmatig e-mails in omloop waarin de vrijwilligers voor fysieke taken worden opgeroepen mee te werken. We hebben al aardig wat werkzaamheden ter hand genomen, maar meer aanwas van het 'handjes-bestand' blijft welkom. Wilt u ook meewerken aan taken voor onze vereniging, geef u dan op bij Peter.

Ons bestuurslid die de ledenadministratie doet, heeft nogal wat ellende over zich heen gehad het afgelopen jaar en daardoor wat bestuurszaken moeten laten liggen. Wij hebben daar alle begrip voor. De penningmeester, die eigenlijk verleden jaar al afscheid wilde nemen, is mede om die reden nog in ons bestuur. Voor beiden zoeken we ondersteuning/vervanging. We kunnen uw hulp goed gebruiken.

► Druk op de polder

De Gemeente Haarlem ziet weer een bezuinigingsronde aankomen. Het Recreatieschap heeft geen geld en andere groepen die medebepalend zijn voor de Hekslootpolder hebben ook op andere plekken financiële wensen die vervuld moeten worden.

In de toekomstplannen van het recreatiegebied van Spaarnwoude zien we wel de havens van Amsterdam steeds dichterbij IJmuiden verschuiven, maar de Hekslootpolder staat gelukkig - ook in de verder weggelegde toekomst - nog steeds op dezelfde plek ingetekend. Het belang dat het broeden van vogels heeft op dit gebied is wel hoog. Het behouden van weidevogels en het investeren in maatregelen om dat succesvol te doen, is dus duidelijk van belang. Er zijn verschillende opties en scenario's opgezet om vogels succesvol te laten broeden, van omkaderen van heel kleine gebiedjes tot grote percelen land. Vanzelfsprekend allemaal met een eigen kostenplaatje. De vraag is dus: "Wie gaat de rekeningen betalen?" Als iedereen het belang ziet, maar niemand trekt de knip, dan is het einde van het verhaal in zicht. De Vereniging Behoud de Hekslootpolder heeft al jaren een zogenaamde 'oorlogskas'. Als er juridische strijd geleverd moet worden om het Hekslootgebied, dan kunnen we dat. De kans echter om in die situatie te komen, is vrij klein aangezien alle partijen het belang van het gebied inzien.

► Investeren in kwaliteit

Om iedereen financieel op gang te brengen, heeft het bestuur het volgende bedacht:

- Wij willen een zo groot mogelijk gebied als broedgebied beschermen.
- We gaan een deel van de oorlogskas inzetten als investering in het gebied, mits anderen natuurlijk ook een evenredige financiële bijdrage leveren.
- De bijdrage bestaat uit een eenmalige bijdrage en een jaarlijkse bijdrage voor het onderhoud van de maatregelen.
- Wij zullen ook ons uiterste best doen 'onze' vrijwilligers in te zetten om de kosten van het onderhoud zo laag mogelijk te houden.

Natuurlijk maken we een voorbehoud voor de goedkeuring van de Algemene Ledenvergadering.

De voorstellen zijn zeer positief ontvangen door de Gemeente en Spaarnelanden (de uitvoerders van de natuurlijke zaken van de Gemeente), zij gaan mede-investeren in het Hekslootgebied.

► Goedkeuring leden in april

In de Algemene Ledenvergadering op 14 april zullen we de plannen uitvoeriger onder de aandacht brengen en er goedkeuring voor vragen. Wij zijn als bestuur al blij dat we de investeringen een positieve slinger hebben kunnen geven.

Martin van de Pavert

Plannen weidevogelbescherming Hekslootpolder

Afgelopen najaar is er intensief overleg geweest tussen de Gemeente Haarlem en Natuurlijke Zaken, de adviespoot van Landschap Noord-Holland, en de Vereniging Behoud de Hekslootpolder over verdere financiering van het weidevogelprogramma.

Ambitieuus scenario

Begin oktober zijn de resultaten van de afgelopen twee jaar met de directbetrokkenen besproken. Op basis daarvan heeft Natuurlijke Zaken een aantal scenario's met bijbehorende kosten ontwikkeld. Begin dit jaar heeft de Gemeente besloten om het meest ambitieuze scenario te financieren met als voorwaarde dat de Vereniging een deel van de kosten voor haar rekening zou willen nemen.

Verbetering situatie weidevogels

In 2017 heeft de Gemeente Haarlem een project in gang gezet, uitgevoerd door Spaarnelanden, op basis van een plan van Natuurlijke Zaken. Dit plan was vooral gericht op het verbeteren

van de situatie van de weidevogels. De populatie van kieviten en grutto's is na een hoogtepunt midden jaren negentig in een paar jaar ingestort. Predatie door vossen was en is daarbij het grootste probleem.

Wat is er de afgelopen jaren gedaan en wat willen we in 2020 gaan doen?

In 2018 hebben we drie gebieden afgerasterd tegen vossen: de Klutenplas, twee percelen richting Slaperdijk met grutto's en een groot perceel richting de Noorderbegraafplaats. In 2019 zijn de Klutenplas en de percelen langs het voetpad kortgesloten. Het nieuwe plan voorziet met name in een uitbreiding van het vossenraster richting de Noorderbegraaf-

Foto: Jan Dirk Bol

plaats. Dit gebied is voor een groot deel omgeven door breed water en op de meeste plekken goed te beschermen.

Wat hebben we geleerd?

Elektrische rasters die niet kort langs het water staan worden door vossen ondergraven en 'gekraakt'. In 2018 was dit bij de Klutenplas het geval. Afgelopen seizoen was het raster bij de Noorderbegraafplaats in de loop van mei aan de beurt en waren de 7 paren kieviten, waarvan een deel met jongen, in een week verdwenen. Deze vos was al verschillende keren met een cameraval

langs het raster gedetecteerd (zie foto). In dit gebied is vossenwering dan ook lastig omdat een sloot ontbreekt over een honderdtal meters. Menselijke 'predatie' op de apparatuur resulteerde in een vervelende afsluiting van het seizoen. De twee zonnepanelen en de accu's waren redelijk verdekt opgesteld langs de Liniedijk en niet eenvoudig te verwijderen, maar toch zien mensen kans om ze weg te halen. Voor het komend seizoen is Rijnland bereid gevonden om netstroom te leveren

vanuit het gemaal aan de Slaperdijk. De vogels bij de Klutenplas reageren heel goed op de afrastering: broedparen van kluten en visdieven zijn spectaculair gestegen en afgelopen jaar zijn er veel jongen grootgebracht. Voor de weidevogels ligt het gecompliceerder. Het aantal broedparen van de grutto is weliswaar stabiel gebleven en leverde in 2018 ook een aantal vliegvlugge jongen. In 2019 leek het ook op rolletjes te lopen, maar waren de vogels begin mei opeens van de broedpercelen verdwenen en werd er niet meer gealarmeerd. Naar de oorzaak is het gissen; het elektrische raster was intact en er zijn geen sporen van inbrekers gevonden. Opvallend was dat er in 2019 geen kieviten in de buurt van de grutto's broedden (gras wat te lang?). Deze zaten dit jaar in een wat groter aantal geconcentreerd richting Noorderbegraafplaats, maar helaas zonder resultaat. Het installeren en onderhouden van de elektrische rasters is een grote klus waarbij de boeren, de vrijwilligers en Landschap Noord-Holland nauw samenwerken. Natuur laat zich echter niet dwingen en het is altijd weer spannend om te zien wat er in de praktijk gaat gebeuren. We gaan weer een interessant voorjaar tegemoet.

Andries Kamstra

Foto: Jan Dirk Bol

In memoriam

In de tweede week van januari overleed plotseling een zeer betrokken lid van onze vereniging.

Herman Tweehuijsen was vanaf 1994 een actieve nestbeschermer in de Hekslootpolder en vanaf 1995 verbonden aan het redactieteam van het Hekslootnieuws. Later, toen het Hekslootnieuws overging in kleurendruk, was hij de man die 8 jaar lang de opmaak en verzending van ons blad verzorgde. Voor elk nummer zat ik gemiddeld 4 tot 5 avonden met Herman bij hem thuis achter de computer waar hij met engelengeduld en humor de pagina's aan elkaar reeg.

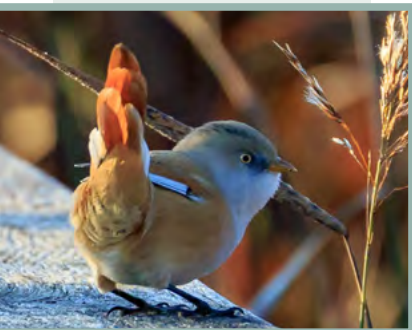
Twee jaar geleden verhuisde Herman met zijn vrouw naar verzorgingshuis De Rijp. Herman werd 76 jaar oud.

Wij wensen zijn vrouw Tonnie en zijn kinderen en kleinkinderen alle sterkte toe.

Tom van den Boomen

Vogels in soorten en aantallen in 2019

Baardmannetje

Tellers gezocht

Wie telt er
met ons mee?
Wie telt,
telt mee!

Meer informatie op
www.hekslootpolder.nl/vacatures

Roerdomp

Groenling

We hebben in het jaar 2019 weer 24 van de 26 vogeltellingen kunnen houden ondanks het soms slechte of te mooie weer, maar zeker dankzij onze tellers! Het blijft toch een hele prestatie om jaarrond de telling gedaan te krijgen omdat er nog zoveel meer mooie gebieden zijn om in te tellen.

Kramsvogel

Het belang van tellen

De cijfers geven duidelijkheid over de stand van zaken en de biodiversiteit in de Hekslootpolder. Afgelopen jaar hebben we 92 soorten geteld en met behulp van waarneming.nl komen we op maar liefst 108 soorten! Het is belangrijk dat we blijven tellen en blijven monitoren. Waarbij we altijd hopen op een bijzondere waarneming zoals dit keer de mandarijneend. Weliswaar een exoot, maar erg fraai!

Januari - maart

In de eerste 3 maanden zien we het hoogst aantal soorten voorbijkomen: gemiddeld zo'n 65. Het zijn vooral kraaiachtigen, eenden,

rallen, meeuwen, spreeuwen, zwanen en ganzensoorten. Aantallen van boven de 800 stuks zijn er van de spreeuwen, wilde eenden en meerkoeten, gevolgd door de ruim 700 smienten en kolganzen en de bijna 700 grauwe ganzen. Daartussen zien we nog veel verrassende exemplaren zoals de wulp (8 stuks), watersnip, grote zilverreiger, kievit, scholekster en tureluur.

April - juni

Dan is het lente en komen de zangers, gorzen, lijsters, zwaluwen, sterns, plevieren en steltlopers weer in beeld met ruim 30 soorten. En daar zitten mooie waarnemingen tussen, zoals de koekoek, bruine kiekendief, snor,

blauwborst (4), kluut (31), bergeend (22), kneut (41), krakeend (79), grote mantelmeeuw (64), puttertje (10) en (bos)rietzanger (15). Met als uitschieter 18 kluten op nest! Helaas wordt dit aantal later gereduceerd tot 8, maar

...'we telden dus 92 soorten, maar met de meldingen op waarneming.nl komen we in totaal op 108 soorten voor de Hekslootpolder. Met de honderden extra waarnemers blijkt de Hekslootpolder veel soortenrijker'...

het is hoopgevend voor de toekomst. Ook telden we 21 visdiefjes met slechts 4 nesten. De kokmeeuw heeft 3 pullen onder haar hoede op het vlot. Van de tureluurs, kieviten en grutto's telden we respectievelijk maximaal 4, 12 en 8, maar vooral de kievit wordt vaak over het hoofd gezien. De kerkuil laat zich overdag niet zien (en wordt dus ook niet geteld), maar ik zag hem 's avonds dwarrelen vanaf de Slaperdijk.

Juli - september

De aantallen weidevogels nemen nu opeens weer flink toe met maximaal 20 grutto's en 140 kieviten die komen foerageren. In juni en juli daalt het aantal grauwe ganzen tot zo'n 64 stuks en het aantal nijlganzen tot 30 om twee maanden later weer op te lopen

tot 690 grauwe ganzen en 113 nijlganzen. De Canadese ganzen zitten met 53 stuks nu aan hun max. Er worden 13 foeragerende lepelaars gespot tegen de 5 stuks in onze tellingen. We tellen 3 ooievaars op 21 juli. De roodborsttapuit wordt een paar keer waargenomen en de klutenplas krijgt bezoek van een sperwer.

Oktober - december

Als de dagen kouder en korter worden, komen de watersnip, graspieper, ringmus, groenling en kramsvogel voorbij in de trek. En we zien voor het eerst sinds 2009 de mandarijneend. Sterker, er blijkt zelfs een paartje neergestreken. De slechtvalk, waterral en roerdomp worden gespot. Dit jaar laat de wintertaling het afweten: slechts 4 individuen. Evenals de tafeleend: slechts 2 individuen.

Meer waarnemingen

We telden dus 92 soorten, maar met de meldingen op Waarneming.nl komen we in totaal op 108 soorten voor de Hekslootpolder. Met de honderden extra waarnemers blijkt de Hekslootpolder veel soortenrijker, want gemeld werden ook: een baardman, bonte strandloper, groenpootruiter, havik, holenduif, klapekster, rotgans, sperwer, veldleeuwerik, waterpieper, witgat, zwarte ruiter, zwarte zwaan en zwartkopmeeuw. Ook wordt een rode lepelaar gemeld, maar deze soort wordt nergens anders in Nederlandesignaleerd waardoor de waarneming niet erg waarschijnlijk is. Al met al, inclusief mijn kerkuil, telt de Hekslootpolder toch nog 108 soorten. In 2019. Hopend op een nog soortenrijker 2020!

Peter Davids

De meest recente tellingen kunt u vinden op www.hekslootpolder.nl

Foto's van boven > beneden via Pixabay: Pexels • Gary Gray • Hans Benn • Daniel Lowth

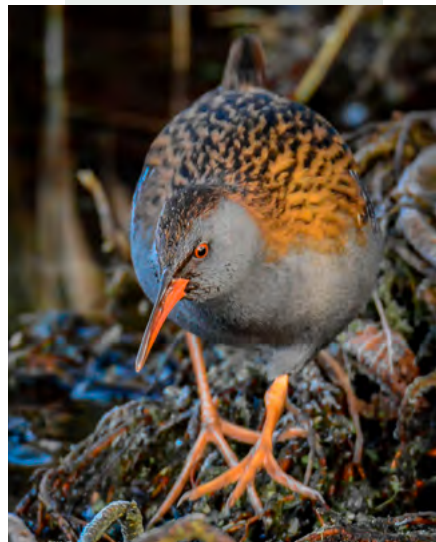
IJsvogel

Kerkuil

Buizerd

Waterral

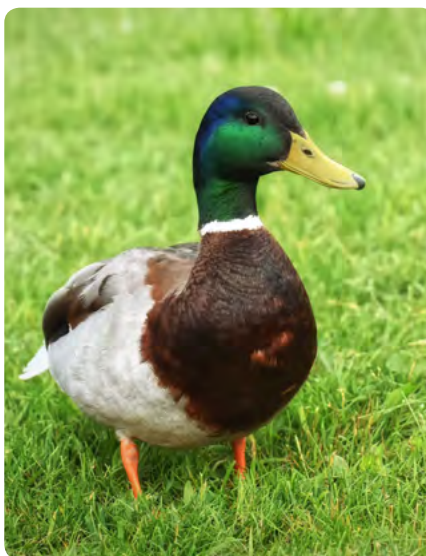
Panoramafoto: Martin v/d Pavert, foto's van boven > beneden> midden via Pixabay: Heiko Stein • Eirena • Kathy Büscher • Dieter Seibel

Elk jaar zet Vogelbescherming samen met Sovon Vogelonderzoek Nederland één vogelsoort in de schijnwerpers. Meestal omdat die soort onder druk staat. De organisaties willen de oorzaken van de achteruitgang achterhalen. Zo ook dit jaar bij de Wilde Eend. Hoe komt het dat de Wilde Eend zo sterk in aantal vermindert? De laatste 30 jaar is al 30% van de broedpopulatie van deze eendensoort verdwenen.

Een zeer algemene soort

De Wilde Eend is een van de talrijkste watervogels van ons land en is een standvogel. Onze Wilde Eenden trekken in de winter dus niet weg. Wel komen vogels uit Scandinavië, de Baltische Staten en Noordwest-Rusland hier overwinteren om de strenge kou en sneeuw in deze landen te ontlopen. Het mannetje is een fraaie kleurrijke vogel met een groene, glanzende kop en een smalle, witte halsband en een gele snavel. Het vrouwtje is bruin getekend in perfecte schutkleuren om tijdens het broeden niet op te vallen. Ze broeden vooral in waterrijke gebieden, in polders en moerassen, in ruige vegetatie langs slootkanten, maar ook in hoog gras in

weilanden en in knotwilgen. In de stad worden ze erg mak en broeden ze in bloemperken, onder dichte struiken en

zelfs op balkons. Vrijwel witte plekken op de broedvogelkaart zijn de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug, maar ook hier broeden Wilde Eenden maar in lage aantallen.

De broedpopulatie wordt momenteel op 250.000 paar geschat, dus op ongeveer 500.000 exemplaren. De winterpopulatie wordt geschat op 600.000-800.000 exemplaren.

Problemen in de kuikenfase

De achteruitgang van de soort vanaf 1990 komt niet door de verminderde broedprestaties of door afgenomen jaarlijkse overleving van individuele eenden. Dit heeft jaarlijkse monitoring in een groot aantal proefvlakken al

uitgewezen. De jaarlijkse overleving is zelfs verbeterd door de afgenomen jachtdruk. Nog steeds hebben Wilde Eenden een groot broedsel van soms meer dan 10 eieren en iedereen kent de prachtige stoet pullen die in het vroege voorjaar achter de moedereend aan zwemt. Veel van die kuikens worden opgegeten, maar dat kan de soort in principe hebben. De belangrijkste predators zijn Blauwe Reiger, Zwarte Kraai en Snoek. Er hoeven maar enkele van de pullen volwassen te worden om de soort in stand te houden. Maar er is nog weinig bekend over de overleving van de kuikens tussen

het moment van uit het ei komen en volwassen worden. Door de afname van het aantal insecten (tot wel 70% in de afgelopen decennia) en het gegeven dat eendenkuikens voor een belangrijk deel op insecten zijn aangewezen ligt hier wellicht een knelpunt. Maar ook andere zaken worden dit jaar onderzocht. Men kijkt ook naar de gevonden nesten en naar dode eenden. En men gaat onderzoeken of de verhouding tussen het aantal mannetjes en vrouwtjes nog evenwichtig is of dat er een hoge sterfte is onder wijfjes. Of dat de verhouding tussen Wilde Eend en Soepeend wellicht verandert.

Sovon houdt u op de hoogte

Dit jaar kunt u kennismaken van de projecten die worden uitgevoerd in het jaar van de Wilde Eend en de conclusies die er kunnen worden getrokken. Ook kunt u wellicht zelf meetellen en gegevens verzamelen. Alle gegevens verschijnen op de website www.jaarvandewildeeend.nl. Steek uw licht op en help de mysteries rond onze meest algemene eendensoort te ontrafelen.

Tom van den Boomen

Kennemer Vogeldag 2020

Zondag
19
APRIL

Evenals vorig jaar vindt er in 2020 weer een Regionale Vogeldag plaats.

Allereerst leek het ons beter als we de naam Regionale Vogeldag veranderen in Kennemer Vogeldag omdat deze naam herkenbaarder is voor de regio waarin deze dag plaatsvindt.

De Kennemer Vogeldag is op zondag 19 april in en bij Fort Benoorden Spaarndam en de organisatie is in handen van IVN-ZK en de Vogelwerkgroep ZK. De vrijwilligers (organisatoren, gidsen, etc.) komen uit hun gelederen. Ook de Vereniging Behoud de Hekslootpolder doet mee; we zijn nog op zoek naar vrijwilligers om een kraam te bemannen.

Het programma omvat excursies naar het landje van Gruijters, het Kluteneiland, de Hekslootpolder en het Munitiebos. Ook is er aandacht voor de historie (Stichting Oer-IJ). Er is een Big Sit: op één dag zoveel mogelijk vogelsoorten zien. Bij het telpunt helpen ervaren tellers u al vanaf 08.00 uur op weg om alle vogels te herkennen aan hun verenkleed en hun roepjes.

Er is ook een kindervogelcircuit met speurtocht, vogels kijken en een quiz.

Ook zijn we van plan om een klein onderzoek te doen onder bezoekers met vragen, zoals hoe ze van ons hebben gehoord, wat ze waarderen in onze dag, etc. zodat we volgende keer beter kunnen inspelen op noodzakelijke media-aandacht en behoeftes.

Kom met de fiets naar Redoute bij Spaarndam. Kom je met de auto? Parkeer dan op het parkeerterrein van de Westbroekplas, Dammersweg 100 in Velsbroek. Het is dan een kwartier lopen (door een leuk vogelgebied). Bij het fort is geen parkeerplaats. Aanmelden is niet nodig.

Het Hekslootnieuws is een uitgave van de Vereniging Behoud de Hekslootpolder

REDACTIEADRES
redactie@hekslootpolder.nl

SECRETARIAAT
secretariaat@hekslootpolder.nl

LEDENADMINISTRATIE
Zaenenstraat 165
2022 CN Haarlem
ledenadministratie@hekslootpolder.nl

BANKREKENINGNUMMER
NL87 INGB 0005 0389 62

VOORZITTER
Martin van de Pavert
voorzitter@hekslootpolder.nl

REDACTIE
Peter Davids
Kerstin de Haan
Peter van der Mark
Nel Pronk

VORMGEVING + DTP
Nora Leungen

DRUK/VERZENDING
Drukkerij Gravé
3962 MC Wijk bij Duurstede
Oplage: 1.000 ex.

AAN DIT BLAD WERKTEN MEE
Jan Dirk Bol
Tom van den Boomen
Andries Kamstra
Dick Kortekaas
Martha van der Lem
Margo Oosterveen
Martin van de Pavert
Stockfotobureau: Pixabay

FOTO OMSLAG
Kerstin de Haan
Bij het Hekslootpad

Bezoek ook onze site
www.hekslootpolder.nl

WOORDZOEKER

- AKKERMUNT
 - ALPENROOSJE
 - AZALEA
 - BOTERBLOEM
 - BUXUS
 - DOTTERBLOEM
 - EGELANTIER
 - GERBERA
 - HONDSKRUID
 - IBERIS
 - JASMIJN
 - JENEVERBES
 - KAMFERBOOM
- KARDINAALSMUTS
 - KLAVER
 - KLIS
 - KORSTMOS
 - LIEVEVROUWEBEDSTRO
 - LIGUSTER
 - LINDE
 - LISDODDE
 - LOOK
 - MIERIKSWORTEL
 - NACHTSCHADE
 - PEER
 - SPAR
- TULP
 - VALERIAAN
 - VERGEET-MIJ-NIETJE
 - VINGERHOEDSKRUID
 - VIOOLTJE
 - VLAS
 - WATERLELIE
 - WILG
 - ZEEPKRUID
 - ZINNIA
 - ZONNEBLOEM

De overgebleven letters vormen de oplossing.

E	K	J	P	M	B	O	T	E	R	B	L	O	E	M	V	L	A	S	
L	J	E	E	U	I	J	M	E	O	L	B	R	E	T	T	O	D	S	
E	E	T	X	N	A	E	I	Z	V	A	L	E	R	I	A	A	N	T	
R	D	U	E	S	E	T	R	E	E	R	E	V	A	L	K	D	W	U	
T	S	A	M	I	N	V	J	I	R	E	S	E	P	T	I	L	A	M	
K	N	I	J	H	A	N	T	E	E	K	O	P	E	S	U	I	I	T	S
A	N	U	L	C	L	I	J	T	R	M	S	N	K	R	L	B	S	E	L
M	Z	E	M	O	S	S	M	T	B	R	W	K	R	P	E	D	R	A	
F	G	I	O	R	U	T	S	T	O	E	S	O	A	U	R	O	L	A	
E	V	I	N	G	E	R	H	O	E	D	S	K	R	U	I	D	E	N	
R	V	E	I	N	O	K	S	C	N	E	O	F	E	T	S	D	L	I	
B	K	L	R	K	I	J	K	O	A	O	G	U	B	D	E	E	I	D	
O	A	Z	A	L	E	A	H	A	L	N	I	R	R	D	N	L	E	R	
O	R	T	S	D	E	B	E	W	U	O	R	V	E	V	E	I	L	A	
M	E	O	L	B	E	N	N	O	Z	W	I	L	G	V	S	I	L	K	

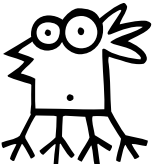
© DENKSPORT PUZZELBLADEN

► Ook lid worden?

Draagt u onze vereniging een warm hart toe, maar bent u nog geen lid? Hoe meer leden wij hebben, des te groter onze invloed is als gesprekspartner bij de gemeente Haarlem en het recreatieschap Spaarnwoude.

Voor € 5 per jaar bent u al lid. Uw gezinsleden kunnen dan lid worden voor slechts € 1 per gezinslid per jaar.

Kijk voor meer informatie op www.hekslootpolder.nl onder Aanmelden.

Oplossing woordzoeker: kleeftkruid

Klepelen of maaien in de Hekslootpolder

Klepelen klinkt wel gezellig... Je denkt misschien aan het luiden van een klokje, maar klepelen is de goedkoopste manier om gras te ‘maaien’. Met een grote machine wordt in tijd van ja en nee de complete vegetatie verhakselde, inclusief insecten, hun eitjes en hun larven. Het maaisel blijft liggen en keert als meststof terug in de bodem.

Minder mest, meer bloemen

Is klepelen dus optimale recycling? Misschien wel, maar deze methode helpt wel onze bermen naar de filistijnen. Het steeds maar weer terugbrengen van meststoffen in de bodem zorgt - samen met de stikstofneerslag uit de lucht - voor overbemesting: de boel verruigt, de beplanting wordt eenvormiger en armer. Juist planten die we graag willen hebben – nectarrijke bloemen voor wilde bijen en vlinders – maken geen kans. Bij maaien en afvoeren van het maaisel wordt de grond juist minder voedselrijk, en, het klinkt tegenstrijdig, juist rijker aan bloeiplanten. Het fiets-/voetpad dat parallel aan de Vondelweg loopt van de woonboten naar de bocht in de Vondelweg (het heet tegenwoordig Hekslootpad, maar er staat nergens een bordje) heeft aan weerszijden bermen die worden geklepeld. Het wordt beheerd door recreatieschap Spaarnwoude, dat wegens geldgebrek deze methode niet kan veranderen in een beheer dat ecologisch wel zoden aan de dijk zet.

Kansrijk gebiedje

Niet elke grond heeft evenveel potentie om bloemrijk grasland te worden. Maar er is aan het eind van genoemd pad, daar waar het asfalt overgaat in een steenslagpaadje, vlak voor de bocht, een gebiedje dat die potentie wel heeft. Rein Leguijt, ecooloog, maakte me opmerkzaam op dit stukje grasland. Peter Davids zag het wel zitten om met vrijwilligers het gebiedje zo te beheren dat er op den duur een bloemrijk landje ontstaat. We hebben met mensen

van het recreatieschap gesproken, die er ook enthousiast over zijn. Het gebied zal dan tweemaal per jaar gemaaid worden, in maart en september/ oktober, met afvoer van het maaisel.

Minder gras, meer soorten, meer insecten

We gaan het gebiedje monitoren. We gaan kijken en opschrijven welke planten er nu groeien, en welke er in de toekomst verschijnen. Dat kan even duren; het gaat niet van de ene op de andere dag, maar we hopen op mooie ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de komst van Ratelaar, een plant die

parasiteert op graswortels, zodat de grasgroei onderdrukt wordt en er ruimte komt voor nieuwe soorten. Met die nieuwe soorten zullen ook de insecten het beter gaan doen omdat ze hun levenscyclus kunnen voltooien. Uiteraard zullen we ook nieuwe insecten gaan monitoren. We hopen dat we zo nog meer kunnen gaan genieten van het Hekslootpoldergebied.

Dick Kortekaas

Foto: Kerstin de Haan

Natuurnieuws

wist u dat ...

... het goed gaat met de Nederlandse dassen?

Volgens de landelijke stichting Das & Boom is de stand gegroeid van 1200 exemplaren in 1989 naar momenteel 6000. De das staat niet meer op de Nederlandse Rode Lijst voor zoogdieren. Dassen komen vooral voor ten oosten van de lijn Breda-Groningen.

... de omstandigheden in Afrika een grote rol spelen bij de aantallen trekvogels die in Nederland broeden? Metingen vanaf 1960 laten een sterke afname zien van vogelsoorten die ten zuiden van de Sahara overwinteren, onder andere door droogte, ontbossing en overbegrazing. Recent lieten sommige populaties een opvallend herstel zien. Vooral vogels die in de moerasgebieden van de Sahel en in de tropische bosgebieden ten zuiden daarvan overwinteren, keren weer in toenemende aantallen terug naar Nederland. Na een periode van droogte in de jaren '70 en '80 valt er tegenwoordig weer zoveel regen dat de vogels voldoende overstromingsgebieden kunnen vinden en de populaties zich herstellen.

... de eikenprocessierups zeer goed te bestrijden is met natuurlijke vijanden? Op een proeflocatie met natuurlijke vijanden werden 80% minder nesten aangetroffen dan op de controlelocatie en 90% van de nesten werd aangevreten tegen maar 3% op de controlelocatie. Op de proeflocatie werden natuurlijke vijanden actief gestimuleerd, terwijl op de controlelocatie geen extra maatregelen werden genomen. Die extra maatregelen behelsden het aanplanten van tientallen soorten planten om sluipwespen, sluipvliegen, gaas- en zweefvliegen te lokken. Daarnaast werden 20 nestkasten voor kool- en pimpelmezen en andere insectenetende vogels opgehangen.

... de keizersmantel echt terug is in Nederland?

Het is een grote, opvallende vlinder die in de vorige eeuw verdween uit Nederland. Af en toe kwamen er zwervers binnen onze landsgrenzen, maar er zijn nu 6 plekken vastgesteld waar de keizersmantel zich elk jaar voortplant. Plekken waar soms weer grote aantallen worden gezien zijn het Noord- en Zuid-Hollandse duingebied. De sterke toename komt waarschijnlijk door de klimaatverandering.

... ruim 70 wetenschappers uit 21 landen onlangs hun 'roadmap' voor behoud en herstel van insecten hebben gepresenteerd? Het is een masterplan met veel tips voor de korte termijn en oplossingen voor de lange termijn, wereldwijd. In Duitsland geeft de regering alvast het goede voorbeeld door aandacht en financiering te geven om insectenaantallen te herstellen. De aanbevelingen staan in het artikel: *international scientists formulate a roadmap for insect conservation and recovery*.

Martha van der Lem

